

Ю. М. Фурман, В. М. Мірошніченко, С. П. Драчук. – К. : Олімпійська література, 2013. – 184 с.

3. Хоули Эдвард Т. Оздоровительный фитнес / Т. Эдвард Хоули, Дон Б. Френкс. – К. : Олимпийская литература, 2000. – 367 с.

УДК 37.018.4

ЖЕЛЕМ Д.Б.
ТОВКАНЕЦЬ Г.В.
Мукачівський державний університет, Україна

НАОЧНІ ПОСІБНИКИ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

Реалізація загальноосвітніх завдань трудового навчання та його ефективність значною мірою залежить від умов, що створюється для пізнавальної діяльності учнів. Одна з найважливіших із них – забезпечення наочності навчання.

Типовий перелік навчального обладнання і наочних засобів для трудового навчання містить понад сто найменувань. Однак на сьогодні системи виробництва і постачання закладів освіти засобами навчання не створено. Це спонукає вчителів самостійно шукати шляхи поповнення навчально-матеріальної бази, створювати посібники, пристрої та обладнання в шкільних майстернях. Така робота деякою мірою не тільки вирішує проблему матеріально-технічного забезпечення, а й сприяє педагогічному пошуку, творчості, а в тих випадках, коли до конструювання наочних посібників та обладнання залучаються учні, – має ще й неабиякий педагогічний ефект. Власноручно виготовлені вироби сприяють підвищенню ефективності засвоєння навчального матеріалу, бо досконало вивчаються учнями у процесі практичної роботи над їх створенням і більше цінуються учнями, адже це результат їхньої праці. Таким чином, створення наочних посібників у шкільних майстернях зумовлюється не тільки необхідністю поповнення навчального фонду засобами навчання.

Разом з тим мають місце непоодинокі випадки, коли в школах використовують виробниче та нестандартне обладнання, що стає причиною травматизму, не відповідає санітарно-гігієнічним нормам, технічним, ергономічним та науково-педагогічним вимогам. Окрім цього, вчителі недостатньо знають вимоги до комплексу засобів навчання, особливості застосування різних наочних посібників.

Існує проблема створення наукового обґрунтованого типового переліку обладнання та наочних засобів, їх кваліфікації та мінімізації розробки вимог до навчально – наочних посібників, інших засобів навчання, які відповідали б сучасним умовам.

Такими є натуральні об'єкти, які повинні використовуватися в трудовому навчанні як наочні посібники насамперед для одержання правильних уявлень про предмети і засоби виробництва та розуміння учнями технологічних процесів і явищ. Натуральними наочними посібниками в трудовому навчанні служать природні і виробничі об'єкти та процеси, зразки матеріалів, інструментів, механізмів, технічних пристроїв, обладнання майстерень, предметів господарської діяльності, вироби тощо.

Для створення фонду натуральних наочних засобів вчителі трудового навчання використовують кращі роботи учнів, заготовки, відходи матеріалів, непридатні для роботи деталі та вузли списаних верстатів.

Важливим засобом наочності залишається використання вчителем малюнків на дошці під час уроку. Основна перевага таких малюнків – сприйняття учнями послідовності їх виконання.

Готові зображення не можуть замінити малюнків, що виконуються вчителем у присутності учнів, у створенні яких вони беруть участь або виконують самостійно. Однак виконання малюнків у навчальному процесі забирає більше часу, ніж використання готових зображень, до того ж якість виконаних малюнків, особливо на дошці, не завжди висока.

Значне місце серед засобів навчання має використання друкованих наочних посібників, тому що за їх допомогою можна швидко продемонструвати якісно виконані зображення. Друковані наочні посібники забезпечують довгочасне експонування інформації без затемнення приміщення і не є складним у виготовленні. Друковані посібники у трудовому навчанні доцільно використовувати для створення довідкових таблиць, технологічних карток, інструкцій. Крім того, самі друковані посібники дають змогу ввести для засвоєння навчального матеріалу на уроці одночасно кілька зображень, що дуже важливо для порівняння та узагальнення навчальної інформації.

Особливе місце у трудовому навчанні посідають умовні графічні зображення: ескізи, креслення, діаграми, плани, графіки, схеми. Вони на відміну від реальних зображень, засобів натуральної об'ємної наочності, дають змогу передавати мовою умовних знаків недоступну для безпосереднього сприймання інформацію, властивості об'єкта, що вивчається, його геометричну форму, просторове розташування окремих складових частин, їх взаємозв'язок та зробити узагальнення, систематизувати знання учнів.

Демонстраційні стенди з різними видами наочних посібників широко застосовується у процесі навчання, особливо на уроках праці. Використання натуральних предметних посібників на уроках дає учням більше можливості накопичувати новий матеріал, мати конкретні уявлення, що особливо сприяє розвитку образного мислення школярів, їх спостережливості. Демонстраційні стенди сприяють розвитку всіх якостей уваги (об'єму, розподілу, концентрації, стійкості, переключення), більш тривалому зберіганню у пам'яті раніше отриманих знань. Відтак, на уроках трудового навчання зростає активність учнів, формуються, розширюються і поглиблюються інтереси до трудової діяльності.

Список використаних джерел

1. Коберник О. М. Дидактичні основи уроку // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2003. – №3. – С. 17 – 18.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>